

Abstrakt (česky):

Přestože se jméno architekta Ladislava Machoně (1888–1973) v odborné literatuře objevuje poměrně často a jeho vybrané realizace zde bývají běžně zastoupeny, komentáře k nim se většinou bez invence opakují. Disertační práce proto přináší kompletní přehled Machoňovy tvorby a jejích stylových proměn. Směřuje tak k prvnímu úplnému zhodnocení architektova díla v kontextu moderní meziválečné architektury Československa.

Vzhledem k nezvykle širokému rozsahu Machoňova díla, kopírujícího vlastně formální vývoj architektury první poloviny dvacátého století, se práce zaměřuje na čtveřici jeho pražských projektů ze dvacátých a třicátých let. Ta reprezentuje jednak odlišné typy zakázek a zároveň různá období Machoňovy tvorby. Při úpravě barokního Klementina pro účely univerzitní a technické knihovny musel architekt vedle funkčnosti knihovního provozu dbát památkové hodnoty areálu. Realizací právnické fakulty Univerzity Karlovy upozadil sám sebe jako tvůrce, aby vzdal hold svému vzoru Janu Kotěrovi. Návrhem zástavby na Můstku, nové brány do Starého Města, se musel popasovat s požadavky regulačního plánu včetně výškové hladiny. V případě rekreační vily v Jevanech aplikoval soudobé funkcionalistické formy, ale zároveň chtěl vytvořit celistvé výtvarné dílo. Význam těchto staveb přibližuje stylová analýza i veškerý historický, společenský, politický a technický kontext jejich vzniku.

Práce rovněž reflektuje dosavadní hodnocení Ladislava Machoně v dějinách architektury, vyrůstající především ze zúžených představ avantgardních architektů o tom, co je skutečně moderní architektura a jaká kritéria musí jako taková splňovat; Ladislava Machoně a jeho rozsáhlé a kvalitní dílo tak na pole moderní architektury opět vřazuje.

Klíčová slova:

Ladislav Machoň – životopis umělce – dějiny architektury – přestavba Klementina – právnická fakulta Univerzity Karlovy – Můstek a Státní regulační komise pro Prahu a okolí – Řivnáčova vila v Jevanech – Augusta Müllerová